

Vzdělávací program nástavbového oboru^{*} ORTOPEDECKÁ PROTETIKA

1	Cíl vzdělávání v nástavbovém oboru	1
2	Minimální požadavky na vzdělávání v nástavbovém oboru	2
	2.1 Specializovaný výcvik – v délce minimálně 12 měsíců.....	2
	2.2 Teoretická část vzdělávacího programu	3
3	Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností, seznam požadovaných výkonů	4
4	Všeobecné požadavky.....	6
5	Hodnocení vzdělávání v nástavbovém oboru.....	7
6	Charakteristika činností, pro které absolvent vzdělávání v nástavbovém oboru získal zvláštní odbornou způsobilost	7
7	Charakteristika akreditovaného zařízení.....	8
	7.1 Akreditovaná zařízení (AZ).....	8
	7.2. Vysvětlivky – požadavky na akreditované zařízení.....	10
8	Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální a technické vybavení pro jejich realizaci	11
	8.1 Charakteristika vzdělávacích aktivit.....	11
9	Doporučená literatura.....	22

* Certifikovaný kurz (název „nástavbový obor“ vyplývá z legislativní zkratky dle vyhlášky č. 185/2009 Sb., o oborech specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů a oborech certifikovaných kurzů, ve znění pozdějších předpisů).

1 Cíl vzdělávání v nástavbovém oboru

Cílem vzdělávání nástavbového oboru ortopedická protetika je získání potřebných teoretických znalostí a praktických dovedností v oblasti indikace a správné léčebné aplikace ortopedicko-protetických pomůcek zahrnující exaktní návržení konstrukčního řešení ortéz, protéz a adjuvatik v rámci mezioborové péče s cílem zkvalitnit komplexní léčebný proces u pacientů, jejichž zdravotní stav vyžaduje aplikaci technických prostředků.

2 Minimální požadavky na vzdělávání v nástavbovém oboru

Podmínkou pro zařazení do nástavbového oboru ortopedická protetika je získání specializované způsobilosti v oboru chirurgie nebo neurologie nebo ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí nebo rehabilitační a fyzikální medicína nebo traumatologie.

Vzdělávání se uskutečňuje při výkonu lékařského povolání formou celodenní průpravy v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době podle ustanovení § 79 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání může probíhat jako rozvolněná příprava, to je při nižším rozsahu, než je stanovená týdenní pracovní doba. V tomto případě celková délka, úroveň a kvalita nesmí být nižší než v případě celodenní průpravy.

Celková délka přípravy nástavbového oboru ortopedická protetika je v minimální délce 12 měsíců, z toho

2.1 Specializovaný výcvik – v délce minimálně 12 měsíců

Část I.

a) povinná praxe

Akreditované zařízení		Počet měsíců
ortopedická protetika ^{1), 2)} – poskytovatel zdravotních služeb s akreditací I. nebo II. typu		12
z toho	ortopedická protetika ²⁾ – poskytovatel zdravotních služeb s akreditací II. typu	1
	rehabilitační a fyzikální medicína ^{3), 4)} ve vztahu k ortopedické protetice nebo na lůžkovém oddělení ortopedické protetiky	2 týdny
	ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí ^{3), 5)} se zaměřením na dětskou ortopedii	2 týdny
	chirurgie ^{3), 6)} nebo traumatologie ^{3), 7)} ve vztahu k ortopedické protetice	2 týdny
	ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí ^{3), 5)} nebo plastická chirurgie ^{3), 8)} nebo traumatologie ^{3), 7)} ve vztahu k chirurgii ruky	1 týden
	podiatrická ambulance zajišťující komplexní léčbu u pacientů se syndromem diabetické nohy	1 týden

U lékařů se získanou specializací II. stupně dle vyhlášky č. 77/1981 Sb. nebo se získanou nástavbovou specializací dle vyhlášky č. 77/1981 Sb. nebo specializovanou způsobilostí v oboru chirurgie nebo neurologie nebo ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí nebo rehabilitační a fyzikální medicína nebo traumatologie se může započítat absolvovaná praxe do povinné praxe nástavbového oboru ortopedická protetika, pokud odpovídá její obsah příslušnému vzdělávacímu programu ortopedická protetika (dle ustanovení § 21e odst. 5 a § 21g odst. 2 zákona č. 95/2004 Sb.) Školenec zařazený do oboru

ortopedická protetika si pak doplní pouze chybějící praxi dle tohoto vzdělávacího programu. Tato praxe je dokumentovaná výkony v záznamu o provedených výkonech (logbook) a potvrzena v průkazu odbornosti lékaře (odborný index).

Výcvik probíhá u poskytovatelů zdravotních služeb nebo jiných fyzických nebo právnických osob, kteří získali akreditaci podle zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 95/2004 Sb.“).

Požadavky vzdělávacího programu je možné splnit prostřednictvím více smluvních poskytovatelů zdravotních služeb, pokud je nezajistí v celém rozsahu jeden poskytovatel zdravotních služeb. Poskytovatel zdravotních služeb nebo jiná fyzická nebo právnická osoba, které nemá akreditaci, musí být akreditována v rámci akreditačního řízení žadatele dle ustanovení § 14 odst. 2 písm. c) zákona č. 95/2004 Sb.

Poskytovatel zdravotních služeb splňuje personální zabezpečení dle vyhlášky č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 99/2012 Sb.“) a minimální technické a věcné vybavení dle vyhlášky č. 92/2012 Sb., o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 92/2012 Sb.“).

Poskytovatel zdravotních služeb disponuje náležitým personálním a přístrojovým vybavením a zázemím pro školence a splňuje i další minimální podmínky uvedené v požadavcích na akreditovaná zařízení (dále jen „akreditované zařízení“).

2.2 Teoretická část vzdělávacího programu

Část II.

b) účast na vzdělávacích aktivitách – povinná

Kurzy, semináře	Počet dní
kurz Lékařská první pomoc ⁹⁾	3
kurz Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace ⁹⁾	2
kurz Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí ⁹⁾	1
kurz Radiační ochrana ¹⁰⁾	1
kurz Úvod do oboru ortopedická protetika ¹¹⁾	1
kurz Vrozených vývojových vady končetin a systémové vady kostry – diagnostika a možnosti operační a konzervativní léčby ¹¹⁾	2
kurz Skoliózy – diagnostika a léčba ¹¹⁾	1
kurz Amputace horních a dolních končetin – komplexní léčba pacientů ¹¹⁾	2
kurz Neuromuskulární onemocnění – diagnostika a možnosti léčby ¹¹⁾	1
kurz Možnosti rehabilitační péče u pacientů s pohybovým postižením (pacienti s vrozenými vývojovými vadami, neurologické, ortopedické a pourazové stavy) ¹¹⁾	1
kurz Syndrom diabetické nohy – mezioborová péče ¹¹⁾	1
kurz Využití ortopedické protetiky v traumatologii ¹¹⁾	1

Pokud školenec absolvoval kurzy Lékařská první pomoc a Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace v rámci jiného vzdělávacího programu v době ne delší než 5 let, nemusí být absolvovány znovu a započítají se.

Pokud školenec absolvoval kurzy Prevence škodlivého užívání návykových látek a léčba závislosti a Radiační ochrana v rámci jiného vzdělávacího programu v době ne delší než 10 let, nemusí být absolvovány znovu a započítají se.

c) účast na vzdělávacích aktivitách – doporučená

Kurzy, semináře	Délka trvání
Kurzy, vědecké a vzdělávací akce garantované Ortopedicko – protetickou společností J.E. Purkyně nebo Institutem postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (dále jen „IPVZ“) nebo Českou lékařskou komorou (dále jen „ČLK“) nebo lékařskou fakultou (dále jen „LF“), popř. další akce, kde ortopedická protetika má své nezastupitelné místo v mezioborové komplexní péči o handicapovaného nebo chronicky nemocného pacienta (konference, symposia, sjezdy, kongresy, semináře, apod.) atd.	v rozsahu min. 20 hod.

3 Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností, seznam požadovaných výkonů

O průběhu vzdělávacího programu je veden záznam o provedených výkonech (logbook) a průkaz odbornosti lékaře (odborný index). Potvrzené výkony musí být doložitelné ve zdravotnické dokumentaci. Počet výkonů uvedený v logbooku je stanoven jako minimální. Předpokládá se absolvování nebo asistence u takového počtu výkonů, aby školenec zvládl danou problematiku jak po teoretické, tak i po praktické stránce.

Teoretické znalosti

<i>Vyšetřovací metody, indikace ortéz a protéz</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Základní vyšetřovací metody v ortopedické protetice. • Biomechanické principy aplikace ortoticko-protetických pomůcek. • Stanovení funkčního a následně konstrukčního požadavku při indikaci ortoticko – protetických pomůcek. • Indikace protéz dolní končetiny v závislosti na předpokládané aktivitě uživatele. • Orientace v aktuální legislativě.
<i>Aplikace protéz a epitéz u ztrátových postižení</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Problematika komplexní péče o pacienty s amputací na dolních končetinách. • Problematika komplexní péče o pacienty s amputací na horních končetinách a zásady indikace a aplikace protéz horních končetin. • Indikace a zásady aplikace epitéz.
<i>Zásady aplikace ortotických a protetických pomůcek u ortopedických,</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Problematika vrozených vývojových vad skeletu a možnosti jejich operačního a konzervativního (ortotického a protetického) řešení. • Zásady ortopedicko-protetické péče u pacientů v období růstu. • Diagnostika, etiopatogeneze, prevence a konzervativní léčba skolióz

<i>neurologických a traumatologických postižení</i>	<p>pomocí trupových ortéz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Základní neurologická problematika týkající se diagnostiky a možností léčení pacientů s neuromuskulárními nemocemi pohybového aparátu. • Možnosti ortopedické protetiky v léčbě neuromuskulárních onemocnění. • Vrozené a získané deformity nohou a možností operační i konzervativní (ortotické léčby) léčby. • Výroba a možnosti aplikace ortopedické obuvi. • Možnost ortopedické protetiky v traumatologii pohybového aparátu. • Principy operačních a rehabilitačních postupů při poranění šlachového aparátu ruky včetně využití dynamických ortéz. • Operační, rehabilitační a ortotické principy při ošetření vazivových poranění nosných kloubů končetin. • Znalost principů operační a konzervativní léčby patologických fraktur (při osteoporóze, onkologickém či jiném metabolickém onemocnění) osového skeletu a končetin s využitím možností ortopedické protetiky. • Možnosti ortopedické protetiky u popáleninových traumat. • Metabolická onemocnění skeletu (primární a sekundární osteoporóza) – diagnostika a léčba.
<i>Antropologie, biomechanika</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Orientace v možnostech a přínosu biomechanických vyšetřovacích metod v diagnostice a léčbě vrozených a získaných vad pohybového ústrojí (laboratoř chůze). • Základy antropologického vyšetření a růstové dynamiky za fyziologických a patologických podmínek, predikce růstu (zkratu) končetin a aplikace v růstovém období, antropologické určení tibiofemorálního úhlu dolní končetiny.
<i>Technické znalosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Technický přehled o protézách horních a dolních končetin. • Technický přehled o končetinových a trupových ortézách. • Technický přehled o adjuvaticích používaných u pohybových postižení.

Praktické dovednosti

- Schopnost samostatně postupovat v diagnostice a diferenciací diagnostice poruch pohybového ústrojí, vyhodnocení funkčního požadavku na ortopedicko – protetickou pomůcku, návržení konstrukce ortézy nebo protézy, vypracování dalšího terapeutického plánu, posudkového zhodnocení.
- Schopnost preskripce vhodné ortopedicko – protetické pomůcky a zhodnocení funkčnosti aplikované ortopedicko – protetické pomůcky.

Minimální počty výkonů a klinických zkušeností v ortopedické protetice**Logbook**

Výkony	Počet
Ošetření získaných a vrozených (transversálních a longitudinálních) amputací dolních končetin (Parciální amputace chodidla, transtibiální a transfemorální amputace, exartikulace v kloubech dolní končetiny, hemipelvectmie, translumbární amputace)	70
Ošetření získaných a vrozených (transversálních a longitudinálních) amputací horních končetin (Parciální amputace ruky, transradiální a transhumerální amputace, exartikulace v kloubech horní končetiny)	15
Ošetření defektů chodidel včetně Charcotovy neuropatické osteoartrózie	10
Syndrom diabetické nohy	10
Neuromuskulární postižení (Charcot – Marie –Tooth, Spinální muskulární atrofie, poliomyelitis, Dětská mozková obrna)	20
VVV dolních končetin	10
VVV horních končetin	10
Skolióza posturální a strukturální	30
Systémové vady skeletu	10
Konzervativní léčba traumat páteře	5
Aplikace Sarmiento ortéz na dolních končetinách	10
Šlachové poranění horní končetiny – ošetření dynamickou ortézou	5
Popáleninové trauma	5
Vyšetření chodidel - popis a zhodnocení na optickém pedometru (plantogramu)	40

4 Všeobecné požadavky

Absolvent nástavbového oboru:

- dle vyhlášky č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci (dále jen „vyhláška č. 98/2012 Sb.“) musí znát zdravotnickou dokumentaci používanou v oboru, návrh lázeňského léčení, hlášení onkologické, hlášení některých infekčních nemocí, hlášení o pracovním úrazu, hlášení nežádoucího účinku léčivých přípravků, náležitosti lékařské zprávy, dokumentaci pro potřeby pojišťoven,
- dle vyhlášky č. 297/2012 Sb., o náležitostech Listu o prohlídce zemřelého, způsobu jeho vyplňování a předávání místům určení, a o náležitostech hlášení ukončení těhotenství porodem mrtvého dítěte, o úmrtí dítěte a hlášení o úmrtí matky (vyhláška o Listu o prohlídce zemřelého), ve znění pozdějších předpisů musí znát list o prohlídce zemřelého,
- ovládá odbornou výchovu lékařů, dalších zdravotnických pracovníků a realizaci opatření k podpoře zdraví (Health Promotion),
- zvládá spolupráci s rodinou pacienta, jeho pracovištěm, orgány sociální péče a s veřejnými institucemi,
- dokáže poskytovat konziliární služby jiným oborům, spolupracovat s praktickými

- lékaři a s různými zdravotnickými institucemi,
- ovládá problematiku ochranného léčení a umí v praxi aplikovat základní právní a sociální předpisy.

5 Hodnocení vzdělávání v nastavbovém oboru

Vzdělávání probíhá pod vedením přiděleného školitele na akreditovaném zařízení.

- a) Průběžné hodnocení školitelem
 - záznamy o absolvované praxi (konkrétních činnostech na pracovištích poskytovatele zdravotních služeb) a dalších školicích akcích v průkazu odbornosti (záznamy o provedených výkonech v logbooku).
- b) Předpoklad přístupu k závěrečné zkoušce
 - absolvování požadované praxe potvrzené všemi školiteli se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí,
 - předložení potvrzení o provedených výkonech v logbooku,
 - vypracování písemné práce/projektu,
 - potvrzení o absolvování kurzů, účasti na vědeckých a vzdělávacích akcích (viz tab. Část II.)
- c) Vlastní závěrečná zkouška
 - *praktická část* – vyšetření 2 pacientů:
 - vyšetření pacienta s poruchou motoriky – stanovení a zdůvodnění funkčního a konstrukčního požadavku případného ortotického řešení u daného postižení,
 - vyšetření pacienta s protézou dolní končetiny – posouzení stereotypu chůze a detekce případných nedostatků a chyb v aplikaci protetické pomůcky.
 - *teoretická část* – obhajoba písemné práce a 2 odborné otázky
 1. okruh otázek – Principy aplikace končetinových a trupových ortéz,
 2. okruh otázek – Protézy horních a dolních končetin.

6 Charakteristika činností, pro které absolvent vzdělávání v nastavbovém oboru získal zvláštní odbornou způsobilost

Absolvováním nastavbového oboru ortopedická protetika zdravotničtí pracovníci získávají zvláštní odbornou způsobilost pro vymezené činnosti, které prohlubují získanou specializovanou způsobilost.

Lékař se zvláštní odbornou způsobilostí v oboru ortopedická protetika je způsobilý k výkonu zejména těchto činností:

- Provádění léčby a ošetření pomoci ortéz, protéz a kalceotických pomůcek (ortopedické obuvi a ortopedických vložek), tj. stanovení indikace, vyloučení kontraindikací, vyšetření pacienta před zahájením, v průběhu výroby a aplikace ortoticko – protetické pomůcky.

- ❑ Rozhodnutí o indikaci sériové nebo individuálně zhotovené ortopedicko – protetické pomůcky v závislosti na klinickém nálezů pacienta.
- ❑ Řízení jednotlivých fází výroby a aplikace ortopedicko – protetické pomůcky v závislosti na zdravotním stavu pacienta.
- ❑ Indikace a kontraindikace adjuvatik pro pacienty s pohybovým postižením.
- ❑ Poskytování konsiliárních služeb v oboru ortopedická protetika.
- ❑ Poskytování konzultací týkající se aplikace sériových a individuálně zhotovených ortopedicko – protetických zdravotnických prostředků a adjuvatik.
- ❑ Vykonávat odborné ortopedicko – protetické výkony v ambulantních i ústavních zařízeních.
- ❑ Řízení pracovního týmu a odborného vedení lékařů i ostatních zdravotnických pracovníků.
- ❑ Vedení specializovaného pracoviště a akreditovaného pracoviště pro specializované vzdělávání v oboru.
- ❑ Absolvent je oprávněn vykazovat lékařské výkony oboru ortopedická protetika pro zdravotní pojišťovny.

7 Charakteristika akreditovaného zařízení

Zdravotnické zařízení, v němž je poskytovatel zdravotních služeb oprávněn poskytovat zdravotní péči musí být akreditováno (ustanovení § 13 zákona č. 95/2004 Sb.). Akreditované zařízení zajišťující výuku školenců musí zajistit školenci absolvování vzdělávacího programu. K tomu slouží řádné a plné zapojení školence do práce (včetně účasti na poskytování zdravotní péče v době od 16.00 hodin do 7.00 hodin a v sobotu a neděli a ve svátek minimálně 1x týdně) a dále umožnění studia a pobytu na jiném akreditovaném zařízení, které může poskytovat část přípravy, která není dostupná ve vlastním akreditovaném zařízení. Smluvní spolupráce je doložena v žádosti o udělení/prodloužení akreditace (poskytovatel zdravotních služeb nebo jiná fyzická nebo právnická osoba, které nemá akreditaci, musí být akreditována v rámci akreditačního řízení žadatele dle ustanovení § 14 odst. 2 písm. c) zákona č. 95/2004 Sb.). Minimální podmínky AZ jsou dány splněním jak personálního zabezpečení dle vyhlášky č. 99/2012 Sb., tak splněním technického a věcného vybavení dle vyhlášky č. 92/2012 Sb. Vzhledem k rozdílnému rozsahu a obsahu přípravy se rozlišují následující typy zařízení, na kterých praxe probíhá dle ustanovení § 5 odst. 6 zákona č. 95/2004 Sb.

Nedílnou součástí žádosti o udělení akreditace je plán přípravy školence.

7.1 Akreditovaná zařízení (AZ)

7.1.1 Akreditované zařízení I. typu – poskytující vzdělávání v ortopedické protetice

Personální požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Školitel má specializovanou způsobilost v oboru ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí a min. 5 let praxe v oboru od získání specializované
-----------------------------	---

	<p>způsobilosti nebo specializaci v oboru ortopedická protetika dle vyhlášky č. 77/1981 Sb. nebo zvláštní odbornou způsobilost v oboru ortopedická protetika a min. 3 roky praxe v oboru od získání zvláštní odborné způsobilosti v oboru ortopedická protetika a s minimálním úvazkem ve výši 0,5 u daného poskytovatele zdravotních služeb.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poměr školitel/školeneček – 1:2. • Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci zařízení profesním životopisem. • Spolu se žádostí o udělení/prodloužení akreditace je nutno předložit plán plnění povinností stanovených vzdělávacím programem. Pokud AZ zajišťuje více než jednu část, vždy výukový plán předkládá.
Materiální a technické vybavení	<ul style="list-style-type: none"> • Poskytovatel zdravotních služeb - ambulantní forma zabývající se specializací ortopedická protetika. • Vybavení AZ dle vyhlášky č. 92/2012 Sb. a vyhlášky č. 99/2012 Sb. • Zařízení musí být vybaveno přístrojovým vybavením pro statické vyšetření chodidel (optický pedometr).
Požadované výkony	<ul style="list-style-type: none"> • Počet vybavených pacientů s amputací DK min. 100/rok. • Počet vybavených pacientů s amputací HKmin. 15/rok. • Počet aplikovaných končetinových ortézmin. 200/rok. • Počet nově aplikovaných trupových ortézmin. 80/rok. • Počet léčených pacientůmin. 2500/rok.

7.1.2 Akreditované zařízení II. typu – poskytující komplexní vzdělávání v ortopedické protetice

Personální požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Školitel má specializovanou způsobilost v oboru ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí a min. 5 let praxe v oboru od získání specializované způsobilosti nebo specializaci v oboru ortopedická protetika dle vyhlášky č. 77/1981 Sb. nebo zvláštní odbornou způsobilost v oboru ortopedická protetika a min. 3 roky praxe v oboru od získání zvláštní odborné způsobilosti v oboru ortopedická protetika a s minimálním úvazkem ve výši 0,5 u daného poskytovatele zdravotních služeb. • Poměr školitel/školeneček – 1: 2. • Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci zařízení profesním životopisem. • Spolu se žádostí o udělení/prodloužení akreditace je nutno předložit plán plnění povinností stanovených vzdělávacím programem. Pokud AZ zajišťuje více než jednu část, vždy výukový plán předkládá.
Materiální a technické vybavení	<ul style="list-style-type: none"> • Poskytovatel zdravotních služeb - ambulantní forma zabývající se specializací ortopedická protetika. • Vybavení AZ dle vyhlášky č. 92/2012 Sb. a vyhlášky č. 99/2012 Sb. • Zařízení musí být vybaveno přístrojovým vybavením pro statické a dynamické vyšetření chodidel (optický pedometr, PC Plantografie).

Požadované výkony	<ul style="list-style-type: none"> • Počet vybavených pacientů s amputací DKmin. 200/rok. • Počet vybavených pacientů s amputací HKmin. 30/rok. • Počet aplikovaných končetinových ortézmin. 250/rok. • Počet nově aplikovaných trupových ortézmin. 150/rok. • Počet nově aplikovaných ortopedických vložekmin 3000/rok. • Počet léčených pacientůmin. 5000/rok.
--------------------------	--

7.2. Vysvětlivky – požadavky na akreditované zařízení

- 1) Poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem ortopedická protetika, a to v části „akreditované zařízení I. typu“.
- 2) Poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem ortopedická protetika, a to v části „akreditované zařízení II. typu“.
- 3) Poskytovatel zdravotních služeb je akreditován pro společné stáže vzdělávacího programu tohoto i jiného oboru v rámci vlastního zdravotnického zařízení nebo smluvního poskytovatele zdravotních služeb.
- 4) Poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem rehabilitační a fyzikální medicína, a to v části „akreditované zařízení I. nebo II. typu“.
- 5) Poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí, a to v části „akreditované zařízení I. nebo II. nebo III. typu“.
- 6) Poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem chirurgie, a to v části „akreditované zařízení I. nebo II. typu“.
- 7) Poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem traumatologie, a to v části „akreditované zařízení I. nebo II. typu“.
- 8) Poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem plastická chirurgie, a to v části „akreditované zařízení I. nebo II. nebo III. typu“.
- 9) ... v jakémkoliv vzdělávacím programu.
- 10) ... absolvování se týká lékařů, kteří při výkonu povolání pacientům pouze indikují lékařské ozaření, tzn. nejsou radiačními pracovníky, resp. aplikujícími odborníky a nemají zvláštní odbornou způsobilost podle zákona č. 18/1997 Sb., „atomový zákon“, ve znění pozdějších předpisů.
- 11) ... v uvedeném vzdělávacím programu.

8 Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální a technické vybavení pro jejich realizaci

8.1 Charakteristika vzdělávacích aktivit

8.1.1 Program kurzu Lékařská první pomoc

Předmět	Minimální počet hodin
Náhlá zástava krevního oběhu, incidence, diagnóza, základní a rozšířená neodkladná resuscitace včetně defibrilace (Basic Life Support a Advanced Cardiac Life Support).	2
Bezvědomí nejasného původu, křeče, synkopa; náhlé cévní mozkové příhody, diagnostické postupy, terapeutické okno, trombolýza systémová, intraarteriální.	2
Dušnost, hlavní příčiny: respirační etiologie – astma bronchiale, status astmaticus, inhalační trauma atd., kardiovaskulární etiologie – kardiální selhávání, astma cardiale, edém plic, embolie plicnice, zvláštní stavy: tonutí a utonutí, strangulace atd., diagnóza, dif. dg., terapeutické postupy, principy umělé plicní ventilace.	2
Bolesti na hrudi, akutní koronární syndrom, principy a indikace trombolýzy, PTCA (Percutaneous Transluminal Coronary Angioplasty), závažné dysrytmie a terapeutické přístupy.	2
Traumatologie – těžké úrazy, úraz hlavy, páteře, hrudníku, dutiny břišní, končetin, polytrauma, poranění el. proudem, termická poranění, hlavní zásady ATLS (Advanced Trauma Life Support).	2
Šok, diagnóza, klasifikace, příčiny, terapeutické přístupy.	1
Hromadný výskyt raněných, hlavní zásady BATLS (Battlefield Advanced Trauma Life Support).	1
Integrovaný záchranný systém a krizová logistika.	1
Zvláštnosti urgentních stavů u dětí.	2
Extramurální porod, péče o novorozence a matku, gynekologické akutní stavy.	1
Praktická výuka.	4
Ověření znalostí testem.	
Celkem	20

Personální a technické zabezpečení kurzu Lékařská první pomoc**Personální zabezpečení**

- Lékaři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru urgentní medicíny a praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.
- Garant kurzu má nejvyšší vzdělání v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.
- Účastníci kurzu obdrží současně s pozvánkou do kurzu na CD učební texty Lékařská první pomoc k seznámení s tématy, což umožní ve stanovené době probrat tak rozsáhlou a náročnou problematiku.

Technické zabezpečení

- Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.
- Učebna pro praktickou výuku s vybavením: manekýn (dospělý, dětský a novorozenec) umožňující praktický nácvik základní i rozšířené neodkladné resuscitace se simultánním záznamem sledovaných vitálních funkcí (zejména respiračních a oběhových) k objektivizaci účinnosti prováděné resuscitace a možností uložení sledovaných dat do PC a závěrečné vyhodnocení.
Model musí umožnit nácvik:
 - zajištění průchodnosti dýchacích cest pomocí vzduchodů, Combi-tubusu, laryngeálního tubusu, laryngeální masky (včetně intubační) a různými technikami tracheální intubace,
 - umělé plicní ventilace z plic do plic ústy, přes masku, ručním dýchacím přístrojem/transportním ventilátorem,
 - nácvik intubace dětí/novorozenců a umělou plicní ventilaci,
 - zajištění průchodnosti dýchacích cest koniopunkcí, minitracheotomií (krikotomií),
 - punkci pneumotoraxu,
 - zajištění vstupu do krevního řečiště – punkci a kanylaci periferní žíly, centrální žíly (subclavia, jugularis int.), v. femoralis a různé techniky intraoseálního přístupu,
 - diagnostiky simulovaných poruch rytmu na kardioskopu a volbu farmako- a elektroimpulzoterapie.
- Počítačová učebna pro závěrečné testování znalostí. Pro objektivní hodnocení je nezbytné pracovat alespoň s ověřeným kvazistandardizovaným testem.

8.1.2 Program kurzu Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace

Předmět	Minimální počet hodin
Legislativa.	8
Základní právní předpisy ve zdravotnictví a jejich hierarchie.	
Organizace a řízení zdravotnictví.	
Rozhodování pacienta (informovaný souhlas, odmítnutí péče).	
Poskytování zdravotní péče bez souhlasu, omezovací prostředky.	
Povinná mlčenlivost zdravotnických pracovníků.	
Vedení a nakládání se zdravotnickou dokumentací.	
Náležitá odborná úroveň (lege artis).	
Stížnosti ve zdravotnictví.	
Právní odpovědnost lékaře a poskytovatele zdravotních služeb.	
Poskytování zdravotní péče v Evropské unii a přeshraniční zdravotní péče.	
Systém veřejného zdravotního pojištění.	2
Zdravotní služby hrazené ze zdravotního pojištění.	
Plátcí zdravotního pojištění, práva a povinnosti pojištěnců.	
Systém úhrad zdravotní péče.	
Systém sociálního zabezpečení a lékařská posudková služba.	2
Nemocenské pojištění.	
Důchodové pojištění.	
Sociální pomoc a sociální služby.	
Lékařská etika.	2
Etické kodexy, etické chování zdravotnických pracovníků.	
Základní principy a etické zásady.	
Etické problémy současné medicíny.	
Komunikace ve zdravotnictví.	2
Základní principy a specifika.	
Komunikace mezi zdravotnickými pracovníky, pacientem a osobami jemu blízkými.	
Krizová komunikace.	
Celkem	16

Personální a technické zabezpečení kurzu Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace**Personální zabezpečení**

- Minimálně 2 lektori se znalostí zdravotnického práva a veřejného zdravotnictví, s právnickým vzděláním a profesní zkušeností v oblasti zdravotnického práva v délce alespoň 5 let. Lektori zdravotnického práva dokládají přehled publikační činnosti za posledních 5 let a pedagogickou činnost.
- Součástí lektorského týmu musí být lektori s ukončeným vysokoškolským vzděláním příslušného zaměření a nejméně 5letou odbornou praxí v oblasti přednášeného tématu (etika, komunikace a sociální zabezpečení).

Technické zabezpečení

- Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů Základy zdravotnické legislativy, event. jiné.

8.1.3 Program kurzu Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí

Předmět	Minimální počet hodin
Škodlivé užívání NL a závislostí na NL v ČR.	1
Přehled NL zneužívaných v ČR a jejich vlastností.	1
Zdravotní aspekty škodlivého užívání NL a závislostí na NL.	1
Problematika škodlivého užívání NL a závislostí na NL ve specifických podmínkách jednotlivých medicínských oborů, možnosti prevence.	2
Přehled specifických léčebných modalit pro osoby škodlivě užívající NL a závislé.	1
Právní aspekty související se zneužíváním NL a závislostmi na NL.	1
Závěr kurzu, diskuse.	1
Celkem	8

Personální a technické zabezpečení kurzu Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí**Personální zabezpečení**

- Lektori se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru návykové nemoci a praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.

Technické zabezpečení

- Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.

8.1.4 Program kurzu Radiační ochrana

Předmět	Minimální počet hodin
a) Účinky ionizujícího záření na živé systémy, charakter deterministických a stochastických účinků. Veličiny a jednotky používané pro potřeby radiační ochrany.	1
b) Systém radiační ochrany, aplikace základních principů radiační ochrany do soudobé koncepce a legislativy EU a ČR.	1
c) Radiační zátěž obyvatel z různých zdrojů ionizujícího záření. Specifický charakter lékařského ozáření, velikosti dávek pacientům pro typické radiologické postupy.	1
d) Úloha lékařů indikujících vyšetření nebo léčbu s využitím zdrojů ionizujícího záření – význam indikačních kritérií (Věstník MZ, částka 11, Listopad 2003).	1
e) Zásady pro uplatňování požadavků radiační ochrany pacientů při provádění a řízení zdravotnických výkonů s použitím zdrojů ionizujícího záření – optimalizace radiační ochrany při lékařském ozáření (diagnostické referenční úrovně, princip ALARA „As Low As Reasonably Achievable“).	1
f) Praktické metody ochrany radiačních a ostatních pracovníků, ostatních pacientů a obyvatel při využívání zdrojů ionizujícího záření ve zdravotnickém zařízení (kontrolované a sledované pásmo, systém monitorování, vedení dokumentace, program zabezpečování jakosti).	1
g) Odpovědnost za zajištění požadavků radiační ochrany při využívání zdrojů ionizujícího záření v lékařství: úloha indikujícího lékaře, aplikujícího odborníka, radiologického fyzika. Význam soustavného dohledu dohlížející osobou a osobou s přímou odpovědností.	1
h) Pracovní-lékařská péče o radiační pracovníky. Lékařská pomoc lidem ozářeným v důsledku radiační nehody.	1
Celkem	8

Personální a technické zabezpečení kurzu Radiační ochrana

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektoři se specializovanou způsobilostí v oboru radiologie a zobrazovací metody, specializací v oboru radiologický fyzik, případně se specializací v radiační ochraně (Státní ústav radiační ochrany (dále jen „SÚRO“), Státní úřad pro jadernou bezpečnost (dále jen „SÚJB“)) pro předměty v bodech a), b), c), e), f) a g). • Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru radiologie a zobrazovací metody, neuroradiologie a dětská radiologie pro předmět v bodě d). • Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru pracovní lékařství, radiologie a zobrazovací metody, případně se specializovanou způsobilostí v radiační ochraně (SÚRO, SÚJB) pro předmět v bodě h).
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí výukových materiálů.

8.1.5 Program kurzu Úvod do oboru ortopedická protetika

Předmět	Minimální počet hodin
Rozdělení oboru ortopedická protetika – vyšetřovací metody – protetometrie.	0,5
Ortotika – rozdělení ortéz horní končetiny, technický přehled, indikace.	1
Ortotika – rozdělení ortéz dolní končetiny, technický přehled, indikace.	1
Ortotika – rozdělení trupových ortéz, technický přehled, indikace.	1
Protetika dolní končetiny – technický přehled.	1
Protetika horní končetiny – technický přehled.	1
Epitetika – přehled současných možností.	0,5
Kalceotika – úvod, možnosti aplikace ortopedických vložek a ortopedické obuvi.	1
Adjuvatika – oporné a transportní pomůcky, pomůcky pro sebeobsluhu.	1
Celkem	8

Personální a technické zabezpečení kurzu Úvod do oboru ortopedická protetika

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí nebo ortopedická protetika, případně se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů.

8.1.6 Program kurzu Vrozené vývojové vady končetin a systémové vady kostry – diagnostika a možnosti operační a konzervativní léčby

Předmět	Minimální počet hodin
Patogeneze geneticky podmíněných deformit, biomechanické zákony remodelace fyziologické a patologické kostní tkáně. Antropometrické hodnocení růstu a proporcionality, asymetrie, vrozené poruchy růstu, kostní a kalendářní věk – maturace.	2
Predikce výšky postavy, zkratu či přerůstu jednotlivých segmentů končetin, růstu páteře a progresu axiálních deformit.	2
Klinicko – antropologicko – radiologická diagnostika a mezinárodní klasifikace konstitučních kostních chorob, ortotické léčení a rekonstrukční chirurgie.	2
Řízená remodelace dlouhých kostí a páteře pomocí končetinových a trupových ortéz, indikace korekčních a prodlužovacích operací, biomechanické a biologické předpoklady hojení patologických zlomenin, osteotomií, kostních regenerátů. Funkční adaptace kostí, biomechanické a biochemické příčiny.	2
Končetinové vady – klasifikace. Vrozené růstové poruchy končetin – rozdělení podle Frederica Shapira.	2
Řízený růst v oblasti kolenního (hlezenního) kloubu s využitím úplné nebo částečné epifýzeodézy – klinické příklady.	2
Biomechanika nohy za fyziologických a patologických podmínek – diagnostika a klasifikace vad nohy, podoskopické a podografické vyšetření.	2
Ortotické léčení a rekonstrukční chirurgie vrozených a získaných vad nohy a ruky.	2
Rehabilitace vrozených vad izolovaných a systémových v období růstu.	1
Celkem	17

Personální a technické zabezpečení kurzu Vrozené vývojové vady končetin a systémové vady kostry – diagnostika a možnosti operační a konzervativní léčby

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí nebo ortopedická protetika, případně se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí ve vyučované problematice.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů.

8.1.7 Program kurzu Skoliózy – diagnostika a léčba

Předmět	Minimální počet hodin
Rozdělení deformit páteře – idiopatické, vrozené a systémové deformity.	1
Diagnostika deformit páteře, klinické vyšetření, hodnocení RTG snímků, CT a MRI vyšetření.	1
Adolescentní idiopatická skolióza (AIS) – teorie etiopatogeneze.	1
Vrozené vývojové vady páteře a trupu – diagnostika, etiopatogeneze – kazuistiky.	1
Indikace konzervativní léčby a operační léčby idiopatických, vrozených, neuromuskulárních a jiných deformit páteře – kazuistiky.	1
Ortotická léčba deformit páteře – timing, režim aplikace pomůcky.	1
Analýza chyb při aplikaci trupových ortéz při léčbě deformit páteře.	1
Rehabilitace jako nezastupitelná součást komplexní léčby skolióz.	1
Celkem	8

Personální a technické zabezpečení kurzu Skoliózy – diagnostika a léčba

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí nebo ortopedická protetika, případně se specializovanou nebo zvláštní odbornou způsobilostí ve vyučované problematice.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů.

8.1.8 Program kurzu Amputace horních a dolních končetin – komplexní léčba pacientů

Předmět	Minimální počet hodin
Amputace dolních končetin	8
Etiologie amputací dolních končetin. Přístupy k léčbě u dětí a dospělých.	1
Pooperační terapie – kompresivní léčba, fyzioterapie u pacienta těsně po amputaci.	1
Funkční indikace protéz dolní končetiny.	1
Parciální amputace nohy – operační techniky, typy protetického vybavení.	1
Transtibiální (TT) amputace – operační techniky, typy protetického vybavení.	1
Transfemorální (TF) amputace – operační techniky, typy protetického vybavení.	1
Exartikulace na dolní končetině – výhody a nevýhody, způsoby protetického řešení.	1

Protetická fyzioterapie u pacientů na TT a TF protéze.	1
Amputace horních končetin	8
Etiologie amputací horních končetin. Přístupy k léčbě u dětí a dospělých.	0,5
Replantace horní končetiny – možnosti plastické chirurgie.	1
Pooperační terapie – kompresivní léčba, fyzioterapie u pacienta těsně po amputaci.	1
Funkční indikace protéz horní končetiny.	0,5
Amputace v oblasti ruky – operační techniky, typy protetického vybavení.	1
Amputace transradiální – operační techniky, typy protetického vybavení.	1
Amputace transhumerální – operační techniky, typy protetického vybavení.	1
Exartikulace na horní končetině – operační techniky, typy protetického vybavení.	1
Fyzioterapie a ergoterapie u pacientů s myoelektrickou protézou.	1
Celkem	16

Personální a technické zabezpečení kurzu Amputace horních a dolních končetin – komplexní léčba pacientů

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí nebo ortopedická protetika, případně se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí ve vyučované problematice.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních text.

8.1.9 Program kurzu Neuromuskulární onemocnění – diagnostika a možnosti léčby

Předmět	Minimální počet hodin
Základní rozdělení neuromuskulárních onemocnění – etiologie, diagnostika, léčba.	1
Dědičné neuropatie – diagnostika, léčba, ortotická péče (Charcot-Marie-Tooth /CMT/, Friedreichova ataxie, aj.).	1
Spinální muskulární atrofie – možnosti ortopedické protetiky – indikace ortéz.	1
Duchenoova/Beckerova muskulární dystrofie – možnosti ortotické terapie.	1
Dětská mozková obrna (DMO či ICP – intrakraniální paréza) – možnosti komplexní mezioborové péče z pohledu rehabilitace.	1
DMO – možnosti komplexní mezioborové péče z pohledu ortopeda – operátora.	1
DMO – možnosti ortopedické protetiky – indikace ortotické léčby.	1
Parézy periferních nervů na horních a dolních končetinách – indikace ortéz.	1
Komplexní péče a možnosti ortopedické protetiky u pacientů s centrální.	1

mozkovou příhodou (CMP).	
Celkem	9

Personální a technické zabezpečení kurzu Neuromuskulární onemocnění – diagnostika a možnosti léčby

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí nebo ortopedická protetika, případně se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí ve vyučované problematice.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů.

8.1.10 Program kurzu Možnosti rehabilitační péče u pacientů s pohybovým postižením (pacienti s vrozenými vývojovými vadami, neurologické, ortopedické a poúrazové stavy)

Předmět	Minimální počet hodin
Základní vyšetřovací a léčebné metody v rehabilitační léčbě.	1
Rehabilitační příprava pacienta k protézování.	1
Reedukace chůze pacientů po amputacích na dolní končetině – škola chůze u TT amputací.	1
Reedukace chůze pacientů po amputacích na dolní končetině – škola chůze u TF amputací.	1
Možnosti rehabilitace u pacientů s neurologickým postižením.	1
Možnosti rehabilitace u pacientů po traumatech páteře.	1
Možnosti rehabilitace u pacientů po traumatech končetin.	1
Celkem	7

Personální a technické zabezpečení kurzu Možnosti rehabilitační péče u pacientů s pohybovým postižením (pacienti s vrozenými vývojovými vadami, neurologické, ortopedické a poúrazové stavy)

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí nebo ortopedická protetika, případně se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí ve vyučované problematice.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů.

8.1.11 Program kurzu Syndrom diabetické nohy – mezioborová péče

Předmět	Minimální počet hodin
Diagnostika syndromu diabetické nohy, organizace péče, edukace pacientů.	1
Syndrom diabetické nohy – prevence vzniků defektů.	1
Léčba defektů chodidel z pohledu chirurga.	2
Léčba defektů chodidel a možnosti ortopedické protetiky.	1
Možnosti kalceotiky – typy ortopedických vložek, indikace.	1
Profylaktická a ortopedická obuv u pacientů s diabetem.	1
Celkem	7

Personální a technické zabezpečení kurzu Syndrom diabetické nohy – mezioborová péče

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí nebo ortopedická protetika, případně se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí ve vyučované problematice.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů.

8.1.12 Program kurzu Využití ortopedické protetiky v traumatologii

Předmět	Minimální počet hodin
Akutní a chronické nestability kloubů dolních a horních končetin – ortotické řešení.	1
Šlachová poranění ruky a aplikace dynamických ortéz.	2
Funkční ortézování při doléčování fraktur (vícečetných osteotomií) končetin – Sarmiento princip ortéz.	1
Indikace a aplikace trupových ortéz při traumatech páteře.	2
Řešení zkratu dolních končetin.	1
Celkem	7

Personální a technické zabezpečení kurzu Využití ortopedické protetiky v traumatologii

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí nebo ortopedická protetika, případně se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí ve vyučované problematice.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů.

9 Doporučená literatura

Doporučená literatura

- JIRKOVSKÁ, Alexandra a kol. *Syndrom diabetické nohy: komplexní týmová péče*. Praha: Maxdorf, ©2006. 397 s. Jessenius. ISBN 80-7345-095-X.
- DUNGL, Pavel a kol. *Ortopedie*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2005. 1273 s. ISBN 80-247-0550-8.
- KRAUS, Josef a kol. *Dětská mozková obrna*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 344 s., [6] s. obr. příl. ISBN 80-247-1018-8.
- KOLÁŘ, Pavel et al. *Rehabilitace v klinické praxi*. 1. vyd. Praha: Galén, ©2009. xxxi, 713 s. ISBN 978-80-7262-657-1.
- STRYJA, Jan et al. *Repetitorium hojení ran 2*. Vyd. 1. Semily: Geum, 2011. 371 s. ISBN 978-80-86256-79-5.
- SCHEJBALOVÁ, Alena a TRČ, Tomáš. *Ortopedická operační terapie dětské mozkové obrny*. 1. vyd. Praha: Ortotika, ©2008. 191 s. Ortopedie. ISBN 978-80-254-1286-2.
- SMRČKA, Václav, MAŘÍK, I. a DYLEVSKÝ, Ivan. *Extenzory ruky*. Vyd. 1. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 1998. 130 s. ISBN 80-7013-260-4.
- SMRČKA, Václav a DYLEVSKÝ, Ivan. *Flexory ruky*. Vyd. 1. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 1999. 162 s. ISBN 80-7013-280-9.
- TICHÝ, Miroslav et al. *Laboratorní měření ve fyzioterapii I*. Vyd. 1. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně v Ústí nad Labem, 2013. 83 s. Monografie. ISBN 978-80-7414-673-2.
- VLACH, Otto. *Léčení deformit páteře*. 1. vyd. Praha: Avicenum, 1986. 214 s.
- BAEHLER A. *Orthopedie - technische indikationen*. 1st ed. Bern: Verlag Hans Huber, 1996. 592 p. ISBN 3-456-82784-9.
- BAUMGARTNER R, STINUS H. *Die orthopädiotechnische Versorgung des Fusses*, 3.vyd., 2001, Georg Thieme Verlag.
- BAUMGARTNER R, GREITEMANN B. *Grundkurs Technische Orthopädie*, 2.vyd., 2007, Georg Thieme Verlag.
- BROZMANOVÁ B. *Ortopedická protetika*. 1st ed. Bratislava: Osveta, 1991.
- BROZMANOVÁ B, SPIŠÁKOVÁ J, KOKAVEC M. *Aktuality z ortopedickej protetiky*, 1st-ed. Bratislava: Herba, 2010 ISBN 978-80-89171-77-4.
- CMUNT E. *Ortopedická obuv*. Praha: J.Cendelín, 1996.
- CMUNT E, ROUBÍČEK V. *Ortotika. Rehabilitacia, Supplementum*, 1987.
- DUNGL P. *Ortopedie a traumatologie nohy*. Praha: Avicenum, 2005.
- HADRABA I. *Úchop v protetice (1.část)*. *Ortopedická protetika*, 2001, 3 (4), 14-18, ISSN 1212-6705.
- HADRABA I. *Úchop v protetice (3.část)*. *Ortopedická protetika*, 2002, 4 (6), 30-37, ISSN 1212-6705.
- HELLALI M. *Idiopatické skoliózy a jejich korekce korzetem CAEN*. *Ortopedická protetika*, 2001, 3 (4), 12-13, ISSN 1212-6705.
- KARSKI T. *Explanation of biomechanical etiology of the so-called idopatic scoliosis (1995-2007). New clinical and radiological classification*. *Pohybové ústrojí*, 19, 2010, č. 1-2, s. 26-42. ISSN 1212-4575.

KOBESOVÁ A et al. <i>Zásady protetické péče u pacientů s hereditární motoricko-senzorickou neuropatií (HMSN). Rehabilitace a fyzikální lékařství</i> , 2004, (4), 169-175, ISSN 1211-2658.	
LUSARDI MM, NIELSEN CC. <i>Orthotics and prosthetics in rehabilitation</i> . 2nd ed. St. Louis : Saunders Elsevier, 2007. 904 p., ISBN-10: 0-7506-7479-2.	
MARŠÍK F, MAŘÍK I, KLIKA V. <i>Chemické procesy kostní remodelace. Pohybové ústrojí</i> , 12, 2005, 1+2, s 51-61. ISSN 1212-4575.	
MAŘÍK I, ČERNÝ P, ZUBINA P, SOBOTKA Z, KORBELÁŘ P. <i>Comparison of Effectivity of the Cheneau-Brace and Dynamic Corrective Spinal Brace According to Černý. Locomotor System</i> 4, 1997, 3+4, p. 56-61. ISSN 1212-4575.	
MAŘÍK I. <i>Systémové, končetinové a kombinované vady skeletu: diagnostické, terapeutické a biomechanické aspekty - 1. část. Monografie. In: Pohybové ústrojí</i> , 7, 2000, č. 2 + 3, s. 81 - 215. ISSN 1212-4575.	
MAŘÍK I, ČULÍK J, ČERNÝ P, ZEMKOVÁ D, ZUBINA P, HYÁNKOVÁ E. <i>New Limb Orthoses with High Bending Pre-Stressing. Orthopädie-Technik Quarterly, English edition III/2003</i> , p.7-12.	
MAŘÍK I. <i>Řízená remodelace u systémových vad skeletu v období růstu: metoda volby konzervativního léčení deformit dlouhých kostí. Iatrike Techné</i> , 2/2003, p.73 - 77. MK ČR E 13463, ISSN 1213-6891.	
THOMPSON, R.G., et al. <i>Atlas of orthotics : biomechanical principles and application</i> . 1st ed. Washington: AAOS, 1983. 507 p.	
VOSÁTKA J. <i>Ortopedická protetika – technická ortopedie, Amputace. In Sosna A. et al. Základy ortopedie</i> , Triton, Praha 2001, s. 157 -169, ISBN 80-7254-202-8.	
Odborné časopisy	
Pohybové ústrojí – pokroky ve výzkumu, diagnostice a terapii (dostupné na http://www.pojivo.cz/cz/pohybove-ustroji)	ročník 1997 – 2013
Postgraduální Medicína	ročník 2005 - 2013
Acta Chir.ortop.Traum.čech.	ročník 2000 - 2013
Ortopedická protetika , časopis FOPTO (dostupné na http://www.ortotikaprotetika.cz/casopis.htm) nebo www.ortotikaprotetika.cz)	ročník 2000 - 2011